

XỨ LẠNG CÓ HỒ BẢN LÃI LỚN NHẤT TỈNH

Sông Kỳ Cùng uốn lượn trên vùng đất xứ Lạng, tạo nên bao cảnh đẹp cho tuyến đầu phía Bắc của Việt Nam. Nhưng con sông lớn nhất Lạng Sơn cũng đã gây bao cảnh ngập lụt, nhất là trận ngập thành phố Lạng Sơn năm 2008, năm 2014. Làm sao chế ngự Kỳ Cùng để thành phố Lạng Sơn không bị ngập? Làm sao để dành nước ở mùa mưa cho mùa khô tưới ruộng, cấp nước sinh hoạt, cấp nước cho nhà máy xí nghiệp? Làm sao tận dụng nguồn than trắng để phát điện? Làm sao để Lạng Sơn có thêm một vùng du lịch hấp dẫn ở nơi khởi nguồn của Kỳ Cùng?

Năm 2016, Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn đã phê duyệt Dự án hồ Bản Lải với nhiệm vụ: Chống lũ cho vùng hạ du, nhất là chống ngập cho thành phố Lạng Sơn; Cấp nước tưới cho 2045 ha đất nông nghiệp; cấp nước sinh hoạt cho 122.000 người; Cấp nước công nghiệp với 35,47 nghìn mét khối nước mỗi ngày đêm; phát điện; xả nước cho môi trường, sinh thái; Tạo tiềm năng du lịch...

Theo dự án được duyệt: Cụm công trình đầu mới (tạo nên hồ chứa nước) có đập đất dâng nước cao 47m; Tràn xả lũ gồm tràn tràn xả sâu là đường hầm đường kính 8 mét (đào qua núi đồi bên phải đập chính), Tràn xả mặt kiểu tràn dọc với bề rộng tràn 48 mét và một tràn sự cố; một cống lấy nước với lưu lượng 30 m³/s và hệ thống kênh.

Trong khi triển khai thiết kế kỹ thuật sau khi dự án được phê duyệt, Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn bằng Quyết định số 1637 ngày 6.5.2016 và Quyết định số 3516 ngày 24.8.2016, đã thành lập Tổ chuyên gia để giúp Chủ đầu tư triển khai công việc. Tổ chuyên gia có 9 người, trong đó có 5 giảng viên Trường Đại học Thủy lợi. Sau khi nghe báo cáo, đi thực

địa, Tổ chuyên gia kiến nghị tư vấn thiết kế và chủ đầu tư xem xét: thay đổi loại đập, hình thức công trình và bố trí lại tổng thể đầu mối. Và tư vấn đã tính toán lại, Bộ đã phê duyệt lại dự án, mọi công việc triển khai cấp tập tiếp theo. Sự thay đổi căn bản đó đã giảm tổng vốn đầu tư nhiều trăm tỷ đồng, lại thi công và quản lý khai thác thuận lợi.

Công trình được khởi công ngày 20/10/2018 với tổng mức đầu tư toàn bộ hệ thống là xấp xỉ 3 nghìn tỷ đồng. Đến nay hồ chứa nước Bản Lải đã căn bản hoàn thành. Cụm công trình đầu mối đặt tại Bản Lải, xã Khuất Xá, huyện Lộc Bình có các hạng mục:

- + Đập Bê tông trọng lực đầm lặn (RCC) cao 55,7 mét dài 372 mét chắn ngang sông Kỳ Cùng.

- + Phần đập tràn (bố trí ở giữa đập chắn) gồm có 3 lỗ xả sâu, kích thước mỗi lỗ là 5m x 3,5 mét, ngưỡng tràn ở +294 mét và 2 cửa xả mặt (mỗi bên xả sâu có một cửa xả mặt), mỗi cửa xả mặt có bề rộng 12 mét, ngưỡng tràn bằng mực nước dâng bình thường.

- + Cống lấy nước có lưu lượng 25,32 m³/s.

- + Nhà máy thủy điện sau đập với công suất 7.000kw.

- + Hệ thống đường ống cấp nước (do Trường ĐH Thủy lợi thiết kế).

Nước trong lưu vực 457 km² theo những khe rạch nhỏ đổ vào suối lớn đến tập trung ở sông trước đập, tạo nên một hồ nước trong xanh, với:

- Mực nước chết: +294,5m; dung tích chết là 25,338 triệu mét khối nước.

- Mực nước dâng bình thường : +303, 1 m

- Mực nước lũ thiết kế: +314,21 m

- Mực nước lũ kiểm tra: +314, 25 m.

- Dung tích toàn bộ hồ chứa là 155,81 triệu mét khối nước.

Hồ Bản Lải, công trình thủy lợi lớn nhất, ở sông lớn nhất của tỉnh Lạng Sơn đã đang đi vào hoạt động, phát huy hiệu quả như nhiệm vụ đặt ra với nó. Những kỹ sư thủy lợi- những Sơn tinh thời nay - của các đơn vị, đã điểm tô cho tỉnh Lạng Sơn một vùng hấp dẫn, một điểm đến

không kém gì Tam Thanh, Nhị Thanh, Mẫu Sơn.... Mỗi người biết về hồ Bản Lải, dù khiêm tốn cũng tự hào mà khẳng định: Xứ Lạng có hồ Bản Lải là công trình thủy lợi hoành tráng nhất, đẹp nhất, lớn nhất tỉnh.

Việt Bắc

MỘT SỐ HÌNH ẢNH VỀ HỒ BẢN LẢI

